

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

Nr. 194 (265)

Płotka i plotkarstwo

26 sierpnia 1931 r.

W początkach ubiegłego tygodnia Minister skarbu zmuszony był wydać stanowcze i ostre zarządzenie przeciw niewłaściwości, niepomiernej utrudniającej tok urzędowania, i niejednokrotnie wręcz szkodliwej. Oto w okólniku, rozesłanym do wszystkich podległych urzędów, stwierdza minister, że w ostatnich czasach pojawiają się w prasie (oczywiście antyrządowej) informacje o podejmowanych dopiero lub nawet zamierzonych tylko akcjach politycznych i gospodarczych rządu, które przez sam fakt przedwczesnego ujawnienia zostały w poważnym stopniu skomplikowane i utrudnione. Stwierdza dalej minister, że wciąż „przedostają się oficjalne informacje nie tylko o akcjach rządu, ale także o ściśle wewnętrznych konferencjach, co wytworza taki stan, jakgdyby samo pojęcie tajemnicy służbowej i tajemnicy urzędowej było pojęciem nieobowiązującym, a nawet wprost nieistniejącym.” To też minister zapowiada, że w razie naruszenia obowiązku tajemnicy służbowej będzie z całą stanowczością wysnuwał jaknajdalej idące konsekwencje, pocigając do surowej odpowiedzialności winnych, a w razie nieustalenia winnego stosował represje służbowe do wszystkich pracowników danej jednostki organizacyjnej.

Zarządzenie to ministra skarbu jest istotnie bardzo potrzebne i aktualne. Jednym z niedomagań naszego życia publicznego jest nietylko rozwielenie plotkarstwa, ale również i zupełne nieliczenie się z interesem państwa przez tych, dla których interes partii jest ważniejszy. Dla „dokuczenia” rządowi jako całości, czy danemu ministrowi jako przedstawicielowi rządu, gotowe jest partyjniactwo każdej chwili poświęcić żywoty interes państwa i wypaść to, co osłonięte być winno do czasu tajemnicą urzędową. Istnieje wszak szereg pisemek w stolicy, których całą pikanterią jest codzienne popisywanie się plotkami czy wiadomościami, wyniesionymi z gmachów rządowych. Łacińska zasada „nulla dies sine linea” stosowana jest przez ten gatunek pracy opcyjnej w ten sposób, iż żaden dzień nie może upłynąć bez rzucenia na pastwę plotkarstwa jakiejś wieści, którą w interesie państwa należałoby ujawnić dopiero w odpowiednim momencie.

Wszak mieliśmy istotne orgje tych lekkomyślnych a często wręcz występnych niedyskrecyj wtedy, gdy przedstawiciele rządu zagranicą prowadzili rozmowy na tematy polityczne czy inne o charakterze finansowym, związane z sytuacją gospodarczą państwa i koncepcjami światowych transakcji finansowych. Rozmowy takie z natury rzeczy wymagają bardzo wielkiej dyskrecji; nikt na świecie o transakcjach finansowych, o planach politycznych nie mówi przez megafon. Rokowania takie zresztą wymagają absolutnego spokoju i gwarancji, że w trakcie ich odbywania się, nie nie zostanie przedwcześnie zdradzone. Cóż to jednak obchodziło rozplotkowaną opycję? Nie tylko w trakcie rokowań deprecjonowała przed zagranicą naszych przedstawicieli, ale również jakimiś podziemnymi kanałami partyjnego wywiadu docierała do każdego z nas wiadomość o rokowań, by przez ujawnienie osłoniętych tajemnic fragmentów krzyżować i mącić całą akcję.

I niech się nikomu nie zdaje, że konieczność dochowania tajemnicy służbowej jest czemś „niedemokratycznym”. Co innego „tajna dyplomacja” ery dawnych monarchicznych rządów, co innego ujawnianie rezultatów akcji państwowych, jakie ongi miało miejsce w państwach niekonstytucyjnego reżimu — a co innego nowożytnie pojmowanie tajemnicy służbowej. Nie klóci się ono wcale z pojęciem demokracji, a jest „conditio sine qua non” kierowania sprawami państwowymi. Natomiast antyteza tego obowiązku dyskrecji w sprawach, dotyczących interesu państwowego — a więc plotkarstwo czy wręcz zdradzanie zamierzonych czy prowadzonych akcji politycznych i gospodarczych rządu — jest krzywdzącym ogół obywateli wykroczeniem, które musi być z całą bezwzględnością tępiące.

I dlatego też kategoriami państwowymi myślący odłam społeczeństwa z uznaniem wita inicjatywę ministra skarbu, zmierzającą do ukrócenia szkodnictwa na wiele państwowej.

Ku utrwaleniu sąsiedzkich stosunków z Sowiecami

Polski projekt paktu o nieagresji wręczom władzom sowieckim — Pakt obejmie również państwa bałtyckie i Rumunię — Posel Patek o projekcie paktu — Konsekwentna linja polityki zagranicznej i rządu naszego

Wczoraj wieczorem urzędowo komunikowano, co następuje: „W konsekwencji toczącej się od r. 1926 wymiany poglądów między rządem polskim a rządem Z.S.R.R. w sprawie paktu o nie-

agresji posel Rzeczypospolitej w Moskwie p. min. Patek złożył dnia 23 b.m. w komisariacie dla spraw zagranicznych projekt rządu polskiego paktu o nieagresji. Projekt ten dostosowany został do wa-

runków, wytworzonych przez wejście w życie w r. 1929 paktu Kelloga”.

Przytoczona w komunikacie „wymiana poglądów” pomiędzy rządem polskim a Sowiecami w sprawie paktu o nieagresji

przechodziła od r. 1926 fazy rozmaite, przeważnie dość ciężkie, wynikające z opornego, jak dotychczas stanowiska sowieckiej polityki zagranicznej. Dopiero prowadzone ostatnio w tym samym kierunku pertraktacje francusko-sowieckie, skłoniły, jak można przypuszczać naszego sąsiada wschodniego do bardziej rozważniejszego rozważenia się w wysuwanych tylekrotnie przez Polskę projektach zadokumentowania istniejących stosunków pokojowych przez gwarancje na przyszłość. Rozmowy naszej sejmowniczej Francji z Sowiecami na temat paktu francusko-sowieckiego z lojalnością sprzymierzeńca Polsce przez Francję komunikowane przyczyniły się, najprawdopodobniej do pomyślnego załatwienia złożonej w sprawie przez min. Patek w sowieckim komisariacie spraw zagranicznych propozycji.

WARSZAWA, 25.8. Wiadomość o wręczeniu przez posła Rzeczypospolitej w Moskwie p. Patek rządowi sowieckiemu polskiego projektu paktu o nieagresji wywołała zrozumiałe zainteresowanie kół politycznych nie tylko w Polsce, ale i zagranicą i to tembardziej, że opinia publiczna jeszcze niedawno zaalarmowana była wiadomością o rokowaniach francusko-sowieckich.

Nad sprawą uregulowania stosunków polsko-sowieckich pracuje minister Patek już od 5 lat, t. j. od chwili objęcia przez niego placówki w Moskwie.

Główne zasady i wytyczne projektu polskiego, o które opierają się nasze stosunki z Sowiecami, idą w kierunku rozwiązania ich na całym terenie od morza Bałtyckiego do m. Czarnego, włączając do paktu również państwa bałtyckie i Rumunię.

Projekt, obecnie opracowany, jest dalszym ciągiem dotychczasowych prac naszej placówki w Moskwie i Rządu, oraz kontynuację poprzednie zamiary i posunięcia polskiej polityki zagranicznej. Żadne szczegóły obecnie złożonego projektu polskiego nie zostały dotychczas ujawnione przez nasz Urz. Spr. Zagranicznych, dlatego około tego nowego wydzierzenia na terenie polityki międzynarodowej powstaje zrozumiałe ożywienie i zaciekawienie.

WARSZAWA, 25.8. Posel nadzwyczajny i min. pełnomocny Rz. P. przy rządzie Z. S. R. R. p. St. Patek zapytany przez przedstawiciela „Gazety Polskiej” o szczegółach złożonego komisarzowi Litwinowowi projektu paktu o nieagresji pomiędzy Polską a Z. S. R. R. oświadczył:

— Zastaję w Warszawie duże zainteresowanie projektem, doręczonym przeze mnie władzom sowieckim.

Projekt paktu o nieagresji w istocie nie przedstawia sam w sobie faktu nowego.

Pertraktacje dotychczasowe w sprawie paktu o nieagresji zostały pomiędzy Polską a Z.S.R.R. rozpoczęte jeszcze w r. 1926 a przejęte przeze mnie w r. 1927, gdy jeszcze cały szereg punktów, co do których nie nastąpiło między stronami uzgodnienie, nie został jeszcze uregulowany, tak samo, jak pakt Kelloga, jak 9 lutego 1929 r. w Moskwie podpisany protokół Litwinowa, chwilowe napięcie sytuacji nie pozwoliło te sprawy zakończyć. Jednak podkreślam, że nigdy nie zostały poniekąd, obecnie zaś wznowiliśmy nasze prace, ażeby wzmocnić bieg dawno rozpoczętych dyskusyj.

Przyczyną kryzysu w Ameryce -- prohibicja?

Głosy wybitnych polityków i przemysłowców

NOWY JORK, 25.8. Coraz częściej podnoszą się głosy wybitnych polityków i

Międzynarodowe zawody strzeleckie we Lwowie

W dniu jutrzejszym rozpoczyna się we Lwowie XXVIII Międzynarodowe Zawody Strzeleckie o mistrzostwo świata. Do udziału w tych zawodach zgłosiło się dotąd 19 narodów. Pierwszą delegacją, która przybyła na Zawody, była delegacja węgierska. Na ilustracji widoczny delegacja węgierska, składająca się z wiceprezesa Związku Obrótców Lwowa, Władysława Niosy; dr. Szilagi Viktora, wiceprezesa węgierskiego Związku Strzeleckiego i plk. Bodrossy Mano, sekretarza głównego węgierskiego Związku Strzeleckiego.

przemysłowców amerykańskich, że jakoby prohibicja jest przyczyną obecnej depresji gospodarczej. Wybitny polityk, Henry C. Bryan, zeda natychmiastowego wprowadzenia referendum w sprawie prohibicji. Znany przemysłowiec amerykański, Augustus Bush, w osobnym wywiadzie stwierdza, że pozwolenie na wyrób piwa dałoby zatrudnienie 1 mil. 250 tys. robotników. Równocześnie do budżetu przybyłoby 400 mil. dolarów nowego dochodu, a głodujący obecnie farmerzy mogliby dostarczyć 80 mil. buszli zboża, równocześnie wzrosłoby zapotrzebowanie o przeszło 3 mil. ton węgla, pół miliona beczek gazoliny i 1 miliardą stóp sześć. gazu do ogrzewania. Wyrób piwa powiększy ruch towarowy na liniach kolejowych o 180 tys. wagonów. Tymczasem, twierdzi Bush, wszyscy ci ludzie pozostają bez pracy, zapotrzebowanie na powyższą ilość zboża, węgla, gazu i t. p. nie istnieje, a rząd nie tylko nie powiększa swe dochody o kilkadziesiąt mil. dolarów, ale wydaje masę pieniędzy na rzekome zabezpieczenie prohibicji, która w rzeczywistości jest farszą.

W trosce o zmniejszenie bezrobocia

Konferencja Rady Ministrów — Praca młodocianych i kobiet — Środki do złagodzenia skutków bezrobocia — Współpraca rządu i społeczeństwa

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 25.8. bm. o godz. 10 rano odbyła się w prezydium Rady Ministrów konferencja w sprawie złagodzenia skutków kryzysu i bezrobocia. Zagał konferencję p. premier Prystor, poczem zabrał głos szef biura ekonomicznego Prezesa R. Min. dyr. Jastrzębski, który w obszernym referacie przedstawił zebranym tezy i wnioski, opracowane przez komisję dla spraw kryzysu i bezrobocia.

Dyr. Jastrzębski zilustrował zebranym cały szereg zjawisk, ujawnionych w obecnym życiu gospodarczym, a przyczyniających się do zwięzania rynku pracy. Na pierwszym planie występuje tu praca młodocianych, która przedstawia pewne niebezpieczeństwo dla pracy życiowej rodzim, gdyż w wielu wypadkach liczba młodocianych przekracza liczbę bezrobotnych.

Drugim zjawiskiem jest zatrudnienie kobiet, które stanowi poważną konkurencję dla pracy mężczyzn.

Jako środki do złagodzenia bezrobocia były podane możliwości w postaci ograniczenia czasu pracy i ograniczenia godzin nadliczbowych oraz skrócenia dnia pracy.

Pozatem omówił udzielenie pomocy bezrobotnym przedewszystkiem na okres najgroźniejszy t.j. od grudnia r.b. do marca r. przyszłego. Jako podstawę finansową do tej akcji p. dyr. Jastrzębski wymienił następujące źródła: fundusze z akcji specjalnej, zaległe podatki fundusze

z konfiskat celnych i ofiarności społecznej.

Na zakończenie konferencji p. premier Prystor zrezumował dyskusję, powstałą podczas obrad i przyrzekł powstałe wnioski wziąć pod uwagę przy dalszej akcji rządowej w sprawie złagodzenia skutków kryzysu i bezrobocia.

Kasjer -- defraudant sprytnie ukrył 48 tysięcy złotych

DĄBROWA GORNICZA. — Sprawa wykrycia afery rabunkowej w kasie kolejowej w Dąbrowie jest przedmiotem dalszego dochodzenia władz. Chodzi bowiem o znalezienie ukrytych 48.000 złotych z zabranej ogółem sumy 60 tysięcy.

Przesłuchany przez sędziego śledczego głównego winowajca kasjer kolejowy Bednarski, który symulował napad, nie umie wskazać miejsca, w którym pieniądze te się znajdują. Z zeznań jego wynika, że Olszewski był główną spreżyzną całej afery. Plan rabunku omawiany był od szeregu tygodni i tylko sporna była kwestja, czy rabunku dokonac należy z pomocą t. zw. raka czy też przez przebiecie sufitu. Jeden z zatrzymanych w związku z aferą urzędnik kolejowy Miłkowski został wypuszczony na wolność. Udowodnił on bowiem, że ze sprawą nie miał nic wspólnego, co też potwierdził kasjer Bednarski.

Jedni uciekają -- drugich werbują do bolszewickiego raju

WILNO. — W związku z notowanymi wypadkami przekraczania granicy do Sowieców przez włościan zamieszkujących tereny nadgraniczne, władze śledcze wpadły na trop rozsiąanych na terenie powiatów biur werbunkowych, prowadzonych przez agentów, nasłanych z Moskwy.

Aresztowano emisariuszów z terenu powiatów dzisieńskiego, młodeczańskiego i wleńskiego. Znalaziono przy nich pieczętki, zaświadczenia dla wysyłanych za kordon oraz większe sumy pieniędzy. Dalsza likwidacja tych biur trwa.

Rząd narodowy w Anglii prawdopodobnie uformuje się jeszcze w dniu dzisiejszym

LONDYN, 25.8. — Dziś od wczesnego rana liderzy partji formują rząd narodowy. Przystąpiono do narad w celu obsadzenia około 60 stanowisk na najwyższych szczeblach administracyjnych kraju, co prawdopodobnie uskuteczni się

w ciągu dnia dzisiejszego. Jak się zdaje lista członków nowego gabinetu została już prawie ułożona.

LONDYN, 25.8. — Oczekują tu powszechnie, że sformowanie nowego gabinetu oraz złożenie przysięgi przez jego

członków odbędzie się w jak najkrótszym terminie, aby król Jerzy mógł odjechać z powrotem do zamku Balmoral w Szkocji już jutro wieczorem, a najdalej w czwartek rano.

Bezczelny napad bandytów kolejowych

na pociąg pod Nieszawą

WARSZAWA. — Pomiedzy stacjami Lubanie i Nieszawa dokonano napadu na pociąg towarowy nr. 495. Banda opryszków, złożona z kilkudziesięciu osób, uzbrojona w kije i rewolwery, sterowała drużynę konduktorską i zrabowała kilka ton węgla.

Po dokonaniu rabunku, złodzieje zbiegli. Zawiadomiona o tem policja, zarządziła obławę, dotychczas jednak bez rezultatu.

Gdy Legenda zrodziła Czyn

Obchód dwunastej rocznicy Powstania Sejneńskiego w Suwałkach

(Korespondencja własna „Głosu Ziemi Białostockiej“)

Suwałki, 23 sierpnia.

Jak czytelnicy „Głosu Ziemi Białostockiej“ wiedzą już z poprzednich numerów naszego pisma, na dzień dzisiejszy przypada dwunasta rocznica rozpoczęcia walk oddziałów Polskiej Organizacji Wojskowej Okręgu Suwalskiego z wojskami Litwy Kowieńskiej, bezwzględnie okupującym ziemie powiatu Sejneńskiego i częściowo Suwalskiego.

Walki te, stoczone na linii jezior Wigierskich, w mieście Sejnach i okolicznych wsiach i miasteczkach, znane są w historii naszych walk wyzwolczych jako „Powstania Sejneńskie”. Zdecydowało ono o losach dawnego powiatu Sejneńskiego, który dzięki krwi czarnej, przelanej przez zbrodniarzy okupacyjnych P.O.W., włączył się do wiecznych czasów Rzeczypospolitej Polskiej.

Potężny odruch zbrojny ludności miejscowej zadel kłam rozrywającym przez Litwinów i ich — już wówczas niepełnie zresztą szczyrzych — „pobratymców” Niemców twierdził, że Ziemia Suwalska, jako zamieszkała rzekomo przez Litwinów, jeśli już nie może stanowić wedle marzeń ściganych Niemców, to przynajmniej musi wejść w skład „wielkiej” Litwy Kowieńskiej, której przypadłaby nieprzynależąca wielkiego zaszczytu rola pomostu pomiędzy państwem Hindenburga a krajem czerwonej dyktatury.

Powstanie Sejneńskie w pierwszej chwili uszło większej uwadze społeczeństwa polskiego, które śledząc z zapartym oddechem przebieg tragicznie zalamującego się pierwszego Powstania Górnoszląskiego, nie od razu dostrzegło, że na przeciwnym krańcu Rzeczypospolitej odbywa się walka nierównych sił zakonspirowanej garstki wojsk Józefa Piłsudskiego z potęgą Litwy Kowieńskiej, wspieranej przez czynniki obce, które w obawie przed nowym Grunwaldem potrafiły wnieść pożar nienawiści litewskiej do Polaków i wszystkiego, co polskie.

Obchody rocznicy Powstania Sejneńskiego mają w Suwałkach ustalona tradycja. Corocznie Ziemia Suwalska składa hołd poległym swoim synom, odbywając zbiorowe pielgrzymki na cmentarze w Sejnach i Suwałkach, gdzie śpią snem wiecznym bohaterowie powstania ze swoim komendantem — dowódcą I Batalionu Peowiackiego, s. p. Wacławem Różgą-Zawadzkim, podoficerem i Brygady, który wraz z innymi przybył na rozkaz Komendanta do Ziemi Suwalskiej, by tutaj szerzyć wielką myśl dzisiejszego Pierwszego Marszałka Polski — streszczając się skromnie w trzech tajemniczych literach: P.O.W.

Już na kilka dni przed rocznicą ukazały się na murach miasta odczyty Zarządu Okręgowego Związku Peowiaków, wzywające wszystkich obywateli miasta do wzięcia udziału w niedzielnych uroczystościach. W sobotę przeciągnął ulicami miasta capstrzyk orkiestry peowiackiej, która — nawiasem mówiąc — po raz pierwszy wystąpiła publicznie, dźwiękami „Pierwszej Brygady” przypominając obywatelom o jutrzejszym święcie. Za orkiestrą maszerował pluton Peowiaków Koła Suwalskiego.

Lucznicy na międzynarodowych zawodach strzeleckich we Lwowie

Przed zawodami strzeleckimi o mistrzostwo świata, zorganizowany został we Lwowie obóz treningowy dla 68-osobowej reprezentacji polskiej. Nasze zdjęcie przedstawia strzelanie z łuku w obzecie treningowym. — Na ilustracji (tu góra) — znany szwedzki łucznik Emil Douglas Heiborn ubiegł się będzie we Lwowie o zwycięstwo mistrzostwa.

W niedzielę uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem w kościele parafialnym św. Aleksandra, wypielanym przez tłumy wiernych, w obecności przedstawicieli władz państwowych ze starostą powiatowym p. O. Malinowskim na czele, wojska, samorządu, Kół Związku Peowiaków i pokrewnych związków wojskowych.

Po nabożeństwie ruszył na cmentarz pochód, złożony z delegacji peowiackich, innych stowarzyszeń i związków. Ochotniczej Straży Pożarnej z orkiestrą i dość licznej publiczności, mimo niepewnej pogody i przejściowych deszczów.

Na bratniej mogile Peowiaków złożyli wieńce i wianki kwiatów: p. Starosta, prezydent miasta p. Gałę, kolejarze, Narodowa Organizacja Kobiet, delegacja Kół Peowiaków w Sejnach i inni, poczem zabrał głos p. starosta Malinowski, podnosząc w pięknym przemówieniu ogrom zasług, położonych przez poległych dla Ojczyzny i Ziemi Suwalskiej.

Po powrocie z cmentarza odbyła się na ulicy Kościuszkowej defilada, którą przyjął p. starosta Malinowski w otoczeniu komendanta Straży Pożarnej p. Pstrokowskiego, p. Łazarzkiego i przedstawicieli władz i związków.

Pierwszą idą Peowiacy, których prowadzi sekretarz Zarządu Okręgowego p. Kojmowski. Na czele maszeruje delegacja Kół Peowiaków w Sejnach z dawnym swoim komendantem miejscowym p. Klejsem na przedzie. Starszy, skromny sztandar Peowiaków Sejneńskich niesie z dumą chorąży Koła p. Wołkowiński, b. wójt gminy Wierzeje, położonej dziś na obszarze Litwy Kowieńskiej. Jest to jeden z tych Peowiaków, którzy musieli wziąć jawną udział w pracach nad zorganizowaniem władz powiatowych i gminnych polskich pod ciężarem okupacji niemiecko-litewskiej a przez to częściowo rozkonspirować się i narazić się na wszelkiego rodzaju prześladowania nie wyłączając aresztowań.

Wśród delegatów znajdował się także b. dzielny dowódca Oddziału „Wigrańce” p. Dominik Misztel i kilku innych znajomych. Dalej idą delegacje Kół Peowiackich z innych miejscowości powiatu Suwalskiego, poczem defilują gospodarze uroczystości: Kół Peowiaków w Suwałkach, powitani przez p. Starostę okrzykiem: „Czołem — Peowiacy!”

Dalej zastępcy Komendanta Straży Pożarnej Ochotniczej p. p. Ścisłowski i Bujnowski prowadzą do defilady straż ochotniczą i kolejową, a za nimi kroczy doskonale prezentujący się Oddział Strzelca.

Kulminacyjnym punktem uroczystości była Akademia w wypełnionej sali Federacji P.Z.O.O. „Reduta” która rozpoczęła się o godzinie 12 w południe. Na podjum pięknie udekorowanym zielenią, stanęło popiersie Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego, otoczone pocztami sztandarowymi.

Pierwszy przemawia poseł Michał Łazarzski, mówca oświadcza, że Ziemia Suwalska jedna z pierwszych stała się zawsze w obronie Rzeczypospolitej. Od najdawniejszych czasów poprzez Powstanie Kościuszkowskie i Powstanie roku 1831 i 1863 aż do walk o Niepodległość, Suwalszczanie, zawsze jedni z pierwszych stawali do walki o Polskę, jedni z pierwszych ochotnie przelewali krew swoją za świętą sprawę.

Legenda o śpiących Rycerzach — Wojsku Polskiemu opowiadana przy kominkach wiejskich przez weteranów Powstań Narodowych, stała się faktem. Rycerze ci, to Legiony i P.O.W. — a zbudzi ich do czynu Marszałek Józef Piłsudski. Przemówienie swoje zakończył p. poseł okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Prezydenta Ignacego Mościckiego i Marszałka Józefa Piłsudskiego, powtórzonym przez słuchaczy z wielkim entuzjazmem. Orkiestra odegrała Hymn Narodowy.

Po krótkim, pięknym przemówieniu p. Piłskiego, Akademię zakończyło okrzykami patriotycznymi i marszem „Pierwsza Brygada”.

M.

Uroczystości ku czci św. Stefana w Budapeszcie

Rokrocznie cały naród węgierski obchodzi uroczyste święto swego króla i patrona św. Stefana. W uroczystościach tych biorą udział wszystkie warstwy i stany, najwyżsi przedstawiciele państwowi i t. d. Ilustracja nasza przedstawia regenta węgierskiego admirała Horthy'ego ze świtą, kroczącą w uroczystej procesji, odbywającej się w Budapeszcie z okazji święta św. Stefana.

WYSOKO-MAZOWIECKIE

Odczyt o „Joannie D'Arc”

W dn. 19 VIII brn. staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet odbył się w sali Lutni w Wysokim-Mazowieckim przy zapelnionej szczerle sali odczyt p. Halny Powiadowskiej, poświęcony Joannie D'Arc. Prelegentka streściła sytuację Francji bodczas wojny stuletniej, krótki

bohaterki żywot dziewicy orleańskiej oraz dzieje jej pośmiernej rehabilitacji. Rok bieżący jest rokiem obchodów uroczystych we Francji 500-lecia śmierci męczennicy Joanny D'Arc. Prelegentka zebrana publiczność nagrodziła rzesistemi oklaskami i

Więści z całej Polski

Wyniki pierwszego dnia strzeleckich mistrzostw świata

LWÓW. W pierwszym dniu 28 strzeleckich mistrzostw świata, odbyły się jedynie strzelania ćwiczebne seryjne, w których brali udział zawodnicy polscy i fińlandzcy, strzelający z broni palnej, oraz łucznicy Polski, Szwecji i Czechosłowacji

major artylerji John Boles, jeden z najznakomitszych strzelców amerykańskich. Mjr. Boles reprezentować będzie Amerykę w obu kongresach międzynarodowych, tj. w 28 kongresie strzeleckim i pierwszym kongresie łuczycznym. Pozaatem będzie się ubiegał o tytuł mistrza świata w szeregu konkurencyj indywidualnych.

Złotą odznakę mistrzowską za strzelanie z karabinu małokalibrowego w pozycji stojącej zdobył Edmund Rutecki (Polska)

Na skutek interwencji czechosłowackich władz konsularnych, reprezentacja węgierska przybyła do Lwowa na strzeleckie mistrzostwa świata, otrzymała w dniu dzisiejszym swoją broń i amunicję.

Amerykańskie sfery finansowe interesują się stanem Banku Angielskiego

NOWY JORK. Sekretarz stanu Mellon natychmiast po powrocie ze swej podróży europejskiej odbył szereg nader ważnych konferencji z dyrektorami „Federal Reserve Banks”. Tematem obrad był głównie stan Banku Angielskiego.

W kołach finansowych Ameryki przysługują wielką wagę do tych konferencji.

Sytuacja finansowa powodem dymisji rządu Mac Donalda

Zaniepokojenie we Francji

PARYZ. — Koła polityczne Paryża śledzą z wielkim napięciem rozwój kryzysu angielskiego, który w dniu dzisiejszym osiągnął punkt szczytowy.

Najważniejszym faktem dla Francji jest wpływ, jaki wywrze zmiana rządu na kurs funta. Niewątpliwie ewentualne zalamienie się waluty angielskiej musiałyby odbić się fatalnie na sytuacji finansowej całego świata, a nawet Francji.

Figaro podkreśla w związku z zaniepokojeniem o funta, że w City londyńskim zupełnie otwarcie przebakują o inflacji, zwłaszcza, że okazała się konieczność przedłużenia obrotu 15 milionów funtów wydrukowanych bez pokrycia o dalsze 3 tygodnie.

Znany ekonomista francuski redaktor gospodarczy „Paris Midi”, Jeune, alarmu-

je opinie Paryża, twierdząc, że kredyt 50 milionów funtów, jaki Bank Francuski wspólnie z amerykańskim „Federal Reserve Bankiem” udzielił Bankowi Angielskiemu, na podtrzymanie kursu funta, został niemal wyczerpany i tylko dzięki korzystaniu z tego kredytu udało się Bankowi Angielskiemu w ciągu ostatnich tygodni utrzymać kurs waluty angielskiej na wysokości paritetu złotego.

Obecnie giełdy w Paryżu i Nowym Jorku, względnie banki tych krajów, nie udziela żadnej większej pożyczki Anglii, jeżeli nie będą miały zaufania do nowego rządu.

Sytuacja finansowa Anglii, jak stwierdza Jeune, stała się wyrokiem śmierci dla rządu Mac Donalda.

„Nautilus” odcięty od świata

OSLO. — Z Tromsø donoszą, że od 48 godzin nie nadeszła żadna wiadomość z łodzi podwodnej „Nautilus”.

Jak już donosiliśmy, „Nautilus” opuścił Spitzberg i znajdował się na oceanie

Lodowatym w pobliżu tego archipelagu. „Nautilus” posuwał się z trudnością gdyż wpłynął już w strefę kry i zamierzał podjąć próbe zanurzenia się pod skorupę lodową.

„Akron” okazał się niezdolnym do lotu

OHIO. — Budowany w Stanach Zjednoczonych Am. Północnej największy sterowac świata „Akron” miał w nadchodzącą środę odbyć pierwszy lot próbny. Tymczasem komisja, badająca ste-

rowiec, orzekła, że w obecnym stanie nie nadaje się on do lotu i zachodzi konieczność licznych przebudowań technicznych. Sterowac, jak wiadomo, jest typu podobnego do zeppelinów.

Febra dziesiątkuje ludność Wyspy Syros

ATENY. — Skutkiem wybuchu epidemji niezwykle złośliwej febrzy, w przeważnej ilości wypadków śmiertelnej, władze nakazały zupełną izolację wyspy Syros, by przeszkodzić rozszerzeniu się zarazy.

Na wyspę dopuszczani są jedynie lekarze i pielęgniarki, opuścić wyspy nikt na razie nie ma prawa.

Jezioro Nemi broni swych skarbów

RZYM. — Wskutek niezwykle obfitych opadów atmosferycznych, brzegi jeziora Nemi, w które zostały zatopione słynne galery Tyberjusza, obsunęły się na przestrzeni 500 metrów. W niektórych miejscach powstały szczeliny 30 metrów głębokości. Zbiory uległy częściowemu zniszczeniu.

Bogaty bankier - defraudant

BERLIN. — Bankier i właściciel posesji, Willy Gumz, uciekł po zdefraudowaniu 2 milionów marek. Gumz w ostatnich czasach na swą posesję zaciągał równocześnie z szeregu źródeł znaczne pożyczki hipoteczne i wekslowe, przewyższające znacznie wartość jego majątku, gdy zebrał w ten sposób 2 miliony marek uciekł, mając już w pierw przygotowany paszport.

Lada chwila nastąpi zerwanie Hiszpanji z Watykanem

RZYM. — „Tribuna” donosi z Madrytu, że wbrew zaprzeczeniu, wyjazd nuncjusza Tedeschiniego z Hiszpanji wydaje się pewny. W konsekwencji nieuniknione jest zerwanie stosunków dyplomatycznych między Hiszpanją i Watykanem.

Niezwykły sukces kawalerzystów polskich w Rydze

RYGA. — W dniu wczorajszym zakończyły się międzynarodowe zawody konne w Rydze. O nagrodę narodów ubiegali się trzy ekipy: polska, estońska i lotewska. Pierwsze miejsce zajęła ekipa polska. Skład jej stanowili: major Trenkwałd na „Madzi”, por. Szosland na „Sterlingu”, por. Strzałkowski na „Yvette”, por. Rojewicz na „The Hoop”. Ekipa polska otrzymała 28 punktów karnych i zajęła pierwsze miejsce. Drugie miejsce zajęła Estonia, mając 42 punkty karne.

Łotwa wycofała się nie mając żadnych szans wygrania.

Już i zastępa nuncjusza papieskiego opuszcza Litwę

KOWNO. — Rozeszły się tu pogłoski, że pozostały w Kownie zastępa internuncjusza apostolskiego mons. Faidutti również opuszcza Litwę i wyjeżdża do Rzymu.

Na Węgrzech objął władze nowy rząd, na którego czele stanął hr. J. Karolyi. Premier Karolyi posiada tymczasowo także teke ministra finansów. Ilustracja nasza przedstawia nowego premiera węgierskiego w stroju narodowym.

Silne lotnictwo, to silna Polska!

WYTYCZNE W WALKI Z BEZROBOCIEM

Ujawnione już zostały główne wytyczne, przyswajające akcją, podjętej ostatnio przez władze rządowe (przy pomocy osobnej komisji do spraw kryzysu i bezrobocia), a mającej na celu przeciwdziałanie bezrobociu i złagodzenie jego skutków.

Akcja ta obejmuje dwie dziedziny: 1) zwiększenie stanu zatrudnienia i 2) rozszerzenie zakresu pomocy b. zrobotnym. Jeśli chodzi o pierwszą dziedzinę, to wchodzi tu następujące zagadnienia: ograniczenie godzin nadliczbowych pracy wzgl. skrócenie dni pracy; wprowadzenie większej ilości zmian robotniczych; podział pracy, istniejącej efektywnie, między większą ilością robotników; uwzględnienie w pierwszym rzędzie w pracy żywciami rodzin przy rewizji zbyt szeroko stosowanej pracy nieletnich, młodocianych i kobiet.

Co się zaś tyczy drugiej dziedziny — t. j. bezpośredniej pomocy — akcja ma objąć uruchomienie dla bezrobotnych, nie otrzymujących zasiłków z Funduszu Bezrobocia: pomocy żywnościowej w możliwie szerokim zakresie, względnie pomocy w naturze.

Oto w najogólniejszym zarysie plan, który został opracowany, a który ma być zrealizowany za pośrednictwem komitetów społecznych przy współudziale władz państwowych i samorządowych.

Oczywiście do realizacji tego planu zostanie zaprzęgnięte najsilniejsze warstwy społeczeństwa, a myślą przewodnią być musi, że akcja pomocy dotyczyć ma wszystkich obywateli państwa, którzy tej pomocy potrzebują. Należy do tembardziej z całą dobitnością podkreślić, że nie jest to wyjątek od ogólnych zasad, które chciałyby akcją zdyskontować dla swych celów partyjnych, zwrężyć ją do ram niewiast, nadeść jej piętno ekskluzywności, a nawet stwarzać pozory jakiejś „konkurencji” z ogólnopolską akcją.

Oczywiście, takie plany wyjść mogłyby tylko z tego środowiska, które stało interesem partyjnym, a nie interesem państwa. Mamy na myśli endecję. Propaguje ona pewnego rodzaju separatyzm filantropijny, szerzy myśl extra komitetów partyjnych — a prztem nadużywa wzniosłej i szczytnej inicjatywy Episkopatu, który — jak wiadomo — przed kilku tygodniami zwrócił się z apelem do całego społeczeństwa w sprawie zorganizowania pomocy dla bezrobotnych. Episkopat apelował do całego społeczeństwa. Endecja w mig przetworzyła ten apel tak, jakby był skierowany wyłącznie do niej.

Tęba to z całą stanowczością i dobitnością wyjaśnić. W szlachetnej inicjatywie Episkopatu nie tkwiła zaprawde myśl, aby akcją nadawać zabarwienie partyjne i stwarzać jakiejś ekskluzywny filantropijny. A już zgoda nie dawała endecji możliwości nowej „rozrywki” partyjno-politycznej przez stwarzanie „konkurencyjnych” akcji, krzyżujących się z zamiarami władz państwowych.

To obejmowanie przez endecję „protektora” nad szlachetną inicjatywą Episkopatu — jest nadużyciem, które z całą bezwzględnością odeprzeć trzeba.

Oczywiście: nikt ludziom dobrej woli, bez względu na ich poglądy partyjne, nie należy przeszkadzać nie myśląc w ich charytatywnych zamiarach i pracach — ale też nikt nie może aragować sobie prawa do „wylączenia” i przez uruchomienie partyjnych ośrodków macić obraz całej akcji, która musi wychodzić na dobro każdego biednego w państwie, bez względu na jego pochodzenie i sympatie partyjne.

Tembardziej, że sposób przeprowadzenia akcji pomocy, jaki proponuje prasa endecka, jest prymitywny, dawno

już przeżyty, nienowoczesny, oparty o tanią filantropję jałmużniczą i wcale do celu nie wiodący.

Tak skomplikowany objaw społeczny jak obecne bezrobocie i proletaryzacja mas, będący zresztą następstwem światowego kryzysu i bardzo poważnych zaburzeń ekonomicznych — nie może być więcej załatwiany przy pomocy stosowanych dawniejszymi czasami środków jałmużniczej filantropii — jak to proponuje endecja.

Tu trzeba akcji państwowej, uruchomienia warsztatów pracy, innego rozdawnictwa tej pracy i pomocy w formie rozdziału produktów żywnościowych wedle zgóry ustalonych norm — a nie paljatywów w formie dawno przebrzmiałych nakazów dobrego serca i sentymentalnej charytatywności.

Na ten wysiłek musi się zdobyć całe społeczeństwo, opierając się o opracowane przez władze wytyczne. Zwiększenie całej akcji do partyjnej miary byłoby jej wypaczeniem i paraliżowaniem.

Radjoprogram:

Czwartek 27 sierpnia

- 12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
- 15.25. „Moje dziecko” — wygłosi p. Aleksandra Dargielowa
- 16.00. Muzyka z płyt gramofonowych.
- 16.50. „Średniowiecze Pompei” — wygł. dr. Marjan Henzel
- 17.15. Muzyka z płyt gramofonowych
- 17.35. „Styl współczesności” — wygłosi prof. Stanisław Machniewicz
- 18.00. Koncert solistów
- 19.20. Muzyka z płyt gramofonowych
- 20.15. Koncert muzyki lekkiej
- 21.30. Słuchowisko p. t. „Kobieta z sercem”
- 22.00. Feljton p. t. „Zapach czar-trawy”
- 22.30. Recital skrzypcowy prof. Eyle ze Lwowa
- 23.00. Muzyka lekka i taneczna

Środa 26 sierpnia

- 12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
- 15.25. „Wśród książek”
- 16.00. DIALOG dla najmłodszych
- 16.15. Feljton p. t. „Powrót z wakacji”
- 16.30. Muzyka z płyt gramofonowych
- 16.50. „Radjokronika”
- 17.15. Muzyka z płyt gramofonowych.
- 17.35. „Światło a zjawiska życiowe”
- 18.00. Koncert orkiestry Polskiego Radja
- 19.20. Muzyka z płyt gramofonowych.
- 19.40. „Skrzynka pocztowa rolnicza”
- 20.15. Koncert muzyki romantycznej
- 21.00. „Przygoda bojowca” — nowela St. Andrzeja Radka
- 21.20. Dalszy ciąg koncertu
- 22.00. Feljton p. t. „Poezja życia”
- 23.00. Muzyka lekka i taneczna.

LEGZNICA PRZYCHODNIA

PRZYJĘCIA
lekarzy specjalistów
wszystkich specjalności
Białystok, Mazowiecka 5 (Sienny Rynek) tel. 1-38.
PORADA 3 ZI.
Dojazd autobusem Nr. 2.
538-35

a wynik głosowania powinien być ogłoszony publicznie w przeciągu trzech dni. Koszt plebiscytu alkoholowego ponosi gmina. Uchwata o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych, niezakwestjonowana w ciągu miesiąca przez właściwą władzę administracji ogólnej — winna być wykonana.

Życie gospodarcze

Pożyczki emisyjne w 7°-owych listach Banku Rolnego

W Dzienniku Ustaw z dn. 21 b. m. ukazało się rozporządzenie ministrów reform rolnych, skarbu i rolnictwa o emisji złotych 7% listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego serji II i o pożyczkach w tych listach udzielanych.

Złote 7% listy zastawne Państwowego Banku Rolnego serji II opiewać będą na złote w zlocie, oraz na równowartość tych w dolarach Stanów Zjednoczonych A. P. w zlocie, we florenach holenderskich w zlocie, we frankach francuskich w zlocie, w funtach szterlingów i we frankach szwajcarskich.

Wysokość emisji złotych 7% listów zastawnych serji II ustala się na ogólną sumę nominalną 75 milionów złotych w zlocie. Procenty od listów zastawnych w wysokości 7% w stosunku rocznym, płatne są półrocznie z dołu w dn. 2 stycznia i 1 lipca każdego roku. Każdy list zastawny zostanie wycofany z obrotu i umorzony najpóźniej w ciągu lat 30,5 od daty jego wystawienia. W dniu 1 maja i 2 listopada każdego roku w lokalu Banku odbywać się będzie publiczne losowanie złotych 7% listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego serji II. Wycofanie z obrotu listów zastawnych dokonywać się będzie

przez losowanie albo przez wykup na giełdzie lub z wolnej ręki. Sumy uzyskane ze spłat gotówkowych na umorzenie kapitału i spłat procentów będą lokowane bądź w listach zastawnych, bądź w innych papierach, lub w kredytach, opiewających na złote w zlocie.

Złote 7% listy zastawne Państwowego Banku Rolnego serji II mają wszelkie

prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne. Będą one przyjmowane przez Skarb Państwa po kursie oznaczonym przez ministra Skarbu na kaucję i wadja.

Skarb Państwa poręcza bezwarunkowo terminową zapłatę kapitału i odsetek listów zastawnych, wypuszczonych na podstawie niniejszego rozporządzenia

Kredyt na zaliczkowanie zboża w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych

Centralna Kasa Spółek Rolniczych, z ogólnego kontyngentu kredytów rolniczych w Banku Polskim, uzyskała 7 milionów złotych tytułem kredytów na zaliczkowanie zboża. Jest to kredyt specjalny, mający na celu powstrzymanie rolników od podażi zboża zaraz po żniwach w okresie niskich cen. Terminy spłaty kredytu wypadają w zimie i na wiosnę, począwszy od stycznia do czerwca 1932 r. Z kredytu tego Centralna Kasa będzie udzielała pożyczek przedewszystkiem

tym kasom Stefczyka, które mają siedziby na terenach spółdzielni rolniczo-handlowych, skupujących zboże. W tych kasach pożyczki będą udzielane członkom na podstawie umów zawieranych między członkami a spółdzielnią rolniczo-handlową na sprzedaż i dostawę zboża w odpowiednich terminach.

Wysokość pożyczki nie może przekraczać 50% ceny rynkowej wartości zboża.

Na giełdzie pieniężnej

Na zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była przeważnie słabsza przy zapotrzebowaniu bardzo małym zarówno dla dewiz jak i dolara gotówkowego.

Banknotami dolarowemi obracano po kursie 8,95, wypłata telegraficzna na Nowy Jork — 8,929.

Notowano dewizy: Bruksela — 124,50, Amsterdam — 360,05, Londyn — 43,38, Nowy Jork — 8,925, Paryż — 35, Praga — 26,44 i pół, Zurich — 173,75, Wiedeń — 125,50, Medjolan — 46,71.

W obrotach prywatnych marką niemiecką obracano po 212,05. W obrotach pozagiełdowych banknotami dolarowemi obracano po 8,95. Rubel złoty — 4,79,

rubel srebrny — 1,46, bilon — 0,72, czerwonec — 3,50.

Papiery procentowe. W grupie papierów procentowych zarówno państwowych jak i prywatnych panowała tendencja nieco mocniejsza przy obrotach naogół niewielkich.

Notowano: 3 proc. pożyczka budow.

lana 33,25, 4 proc. pożyczka inwestycyjna wykryła 84,50, 3 proc. pożyczka konwersyjna 44,25.

W obrotach prywatnych dokonano transakcji: 10 proc. pożycz. kol. jow. po 105, 8 proc. listy m. Warszawy 69,12 i pół, dolarówka — 48,90—49, za 8 proc. listy ziemskie dolarowe chciano płacić 89.

Giełda zbożowa

Notowano za 100 kg. parwet wagon Warszawa: żyto — 21,75—22,50, pszenica — 23—23,50, owies jednolity nowy — 20—21, owies zbierany nowy — 19—20, jęczmień kaszany — 19—19,50, jęczmień

browarny — 21—23, mąka pszenna luks. — 45—55, mąka 40 — 40—45, mąka żytnia — 37—38, otręby pszenne szale — 16—17, średnie — 15—16, żytnie — 13 i pół do 14, rzepak zim. — 28—29.

W jaki sposób przeprowadza się plebiscyt

Za wprowadzeniem zakazu sprzedaży alkoholu

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i ministra skarbu z dnia 30 lipca r. b., zawierające przepisy wykonawcze do ustawy przeciwalkoholowej normuje szczegółowo sposób przeprowadzania w gminach wiejskich i miejskich głosowania powszechnego mieszkańców za wprowadzeniem w danej miejscowości zakazu sprzedaży napojów alkoholowych

Rozporządzenie ustala, że

głosowanie takie jest tajne, równe i bezpośrednie

a odbywa się w drodze składania do opieczętowanej przez komisję plebiscytową

urny przez uprawnionych do głosowania białej kartki z odbitym mechanicznie lub pisany ręcznie napisem w języku polskim

„zakaz” lub „sprzedaż”.

Kartki z napisem „zakaz” uważa się jako oddane za wprowadzeniem zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w gminie, kartki zaś z napisem „sprzedaż”, jako oddane przeciw wprowadzeniu takiego zakazu.

Przy przeprowadzaniu głosowania zarząd gminy winien sprawdzić legalność zgłoszonego żądania przeprowadzenia plebiscytu, zawiadomić o zgłoszeniu takiego

żądania władze nadzorcze, sporządzić w ciągu 14-tu dni listę uprawnionych do głosowania i wyznaczyć lokale głosowania dla każdego obwodu,

bacząc na to, aby obwód nie liczył więcej niż 3000 uprawnionych do głosowania, oraz by żaden z uprawnionych do głosowania nie miał drogi dłuższej od swego mieszkania do lokalu głosowania, aniżeli 3 kilometry.

Obliczenie głosów przeprowadza specjalna komisja, wyznaczona przez zarząd gminy. Głosowanie odbywa się od godz. 9 rano do godz. 9 wieczorem.

Doniosła reforma szkolnictwa

Ze szkoły powszechnej można będzie przejść bez egzaminów do szkoły średniej

Kuratorja okręgów szkolnych otrzymały pierwsze zarządzenie nowego ministra wyznaczone religijnych i oświecenia publicznego p. Jędrzejewicza.

Zarządzenie to, dotyczące wprowadzenia szkoły jednolitej, ma bardzo doniosłe znaczenie, albowiem rozwiązuje wreszcie zagadnienie, o którym mówiło się przez wiele lat.

W myśl zarządzenia z dniem 1 września, tzn. z początkiem nowego roku szkolnego w trzech wyższych klasach szkoły powszechnej i trzech niższych klasach szkoły średniej ma być wprowadzony zupełnie jednolity program.

W klasach tych mają być wykładane jednakowe przedmioty, używane jednakowe podręczniki, a nadto sam kurs nauczania ma być jednakowy.

W ten sposób uzyska się ciągłość w nauczaniu w szkole powszechnej i średniej.

Ciągłość ta posiada duże znaczenie dla działu, która ze szkół powszechnych zamierza przejść do szkół średnich bez żadnych skoków w nauce i dodatkowych egzaminów, jak to miało miejsce dotychczas.

Wobec tego, że program szkół powszechnych i średnich nie był dotychczas ujednolicony w ciągu nadchodzącego roku szkolnego luki mają być wyrównane całkowicie.

Drugą niezwykle ważną innowacją, która znalazła swój wyraz narazie w zapowiedzi ministra do kuratorów, jest przygotowanie w roku bieżącym materiałów do zlikwidowania 7 i 8 klasy w szkołach średnich, 7 i 8 klasy będą się mieścić w specjalnych szkołach zawodowych, humanistycznych, matematyczno—przyrodniczych itd.

Szkoły średnie dzielić się wobec tego będą na dwie kategorie — niższą i wyższą. Niższe posiadać będą jednolity program, który obejmować będzie tylko 6 klas, natomiast wyższe będą miały program specjalny, obejmujący dzisiejsze

klasy 7 i 8, a przygotowujący do wyższych studiów na uniwersytecie i politechnice.

Ci zaś, którzy z niższej szkoły średniej przejdą do średniej szkoły zawodo-

wej, po otrzymaniu matury będą mogli od razu poświęcić się pracy zarobkowej.

Reforma powyższa ma być przygotowana, według zarządzenia ministra w ciągu nadchodzącego roku szkolnego, tak,

Największy przyrost ludności dają Ziemia Wschod. Zajmujemy drugie miejsce w skali rozrodczości narodów

W „Małym roczniku statystycznym” podano, iż przyrost naturalny za 1930 r., wynosi w Polsce 17,0 pro mille, gdy w r. 1929 przyrost ten wyrażał się jeszcze cyfrą 15,3 pro mille, dając nam trzecie miejsce w skali rozrodczości narodów. Obecnie więc, jak się okazuje, zajmujemy już 2-gie miejsce t. j. po Rosji.

Przyrost naturalny podawany jest na ogół przeciętnie, dla całego kraju. Przeciętna ta wynosiła w latach 1926 — 1929 15,7 pro mille. W tych samych latach przyrost w województwach wschodnich wynosił aż 20,5 pro mille. Widzimy więc, iż ognisko wielkiego przyrostu mieści się

na kresach, gdzie mamy najwyższy wskaźnik żywych urodzeń. Posuwając się od zachodu na wschód, posuwamy się po linii malejącej żąmożności, rosnącego alfabetyzmu i rosnącego przyrostu ludności.

Poza ludnością kresową należałoby wymienić, jako drugie ognisko wielkiego przyrostu ludności, proletarijat miejski. Niestety, materiał statystyczny w tej dziedzinie jest bardzo ubogi, dysponujemy jedynie ciekawą pracą p. Resseta, p. t. „Proletariat łódzki w świetle badań demograficznych”, który na podstawie szczegółowej analizy statystyk łódzkiej odno-

by jej realizacja nastąpiła w roku szkolnym 1932—33.

nie do poszczególnych dzielnic miasta stwierdza, iż przyrost naturalny w warstwach zamożnych Łodzi jest minimalny, zaś przyrost ludności miasta składa się w głównej mierze z nadwyżki liczby urodzeń nad zgonami wśród proletariatu. Gdy w dzielnicach, zamieszkiwanych przeważnie przez ludność zamożną, przyrost naturalny w Łodzi wynosi 3,1 pro mille, a więc był na poziomie przeciętnej np. dla Belgii, w dzielnicach typowo robotniczych wynosi on 9,5 pro mille, a więc był na poziomie przeciętnej np. dla Włoch.

Trzecie źródło wielkiego przyrostu ludności stanowią okęgi, w których przeważa wielka własność rolna, a więc okolicy, zamieszkałe przez robotników rolnych. Wśród tych warstw ludności wiejskiej dominuje tak zwany typ proletariackiej rozrodczości. Dla robotnika rolnego dzieci nie stanowią zbyt dużego ciężaru, wcześniej bowiem rozpoczynają pracę zarobkową, a nieraz nawet odpowiednia ilość dzieci do pracy, jest wrost warunkiem otrzymania lepszego stanowiska.

Popierajcie Ruch Strzelecki

Białystok

SIERPIEŃ
26
ŚRODA

Dziś: Aleksandra
Jutro: Juljusza i Marjana
Wsch. sl. 4.36.
Zach. sl. 18.40

Osobiste

Prezes Sądu Okręgowego, p. Zubelewicz, powrócił z urlopu wypoczynkowego i onegdaj objął urządowanie.

Exzamin na kierowców samochodowych

W dniu 27 b. m. w Urzędzie Wojewódzkim (Dyrekcja Robót Publicznych) odbył się egzamin kandydatów na kierowców samochodowych. W tymże dniu odbył się rejestracja samochodów i autobusów.

Przypomnienie

Jakie podatki mamy płacić w miesiącu sierpniu

Przypominamy, że z końcem sierpnia upływa termin płatności następujących podatków: podatek od nieruchomości za III kwartał, podatek od lokali za III kwartał i miejski podatek od sztydów i reklam za r. 1931.

Po upływie terminu zostaną wdrożone energiczne egzekucje przeciwko opieszałym płatnikom.

Rozkład jazdy autobusów dla wygody podróżnych

Wkrótce mieszkańcy miasta Białegostoku będą mogli korzystać z tablicy orientacyjnej, na której będą uwidocznione godziny przybycia i odejścia autobusów. Tablica ta będzie umieszczona na Rynku Kościuszki.

Odczyt uczestników Wszechniawotowego Kongresu Esperantystów w Krakowie

W dniu 28 b. m. w lokalu własnym przy ul. Polnej 4, dla członków Towarzystwa Esperantystów odbył się zbiórowy odczyt uczestników 23 Kongresu Wszechniawotowego w Krakowie. Przemawiał będą: prezes J. Szapiro, wiceprezes Dr. Datner, Osowicki i Jabłoński. Wstęp tylko dla członków.

Sprostowanie

W numerze wczorajszym naszego piśmie (193-264) na skutek przeoczenia zecera, wkradł się do tytułu na str. 4-ej, błąd. Zamiast: „Afera w sprawie wodociągów i kanalizacji” — winno być „Oferta w sprawie wodociągów i kanalizacji”.

Rozgłośnia M. U. P.

PROGRAM AUDYCYJ

Środa dn. 26 VIII r. b.

- Godz. 18—19. Koncert.
- Godz. 19—19.10. „Nowe wyprawy podlegunowe”.
- Godz. 19.10—19.40. Muzyka z płyt z Warszawy.
- Godz. 19.40—19.50. Nowela Marczyńskiego „Byczy sen”.
- Godz. 20—20.15. „Znaczenie P. W. i W. F. dla kraju” — wygłosi p. Downarowicz.
- Godz. 20.15—21. Koncert z Warszawy
- Godz. 21—21.15. „Książka wśród ludzi” — wygłosi prof. Echeński.
- Godz. 20.15—22. Dalszy ciąg koncertu z Warszawy.

Istniejąca oddawna pierwszorzędna Warszawa
chemiczna pralnia i farbiarnia
p. f. „MARJA”
Białystok, ul. Marszałka Piłsudskiego 39 (front)
Przyjmuje się do czyszczenia, prania i farbowania — wszelkie męskie i damskie garderoby — oraz pilnowanie dekantyzowania firanek na ramy oraz dywany — wszelkiego rodzaju futra — do prania i farbowania
Robotę wykonują specjalni fachowcy za kolory gwarantując
Kto się zgłosi z niniejszym ogłoszeniem otrzyma zniżkę 15%
Z poważaniem
433-20
M. TARAPATOWA

LEKARZ DENTYSTA
Leon KOPELMAN
POWRÓCIŁ
Białystok, ul. Marszałka Piłsudskiego 17,
(dawniej Lipowa) Tel. 11-52. 655-5

Egzekucja opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Robót Publicznych Urząd Wojewódzki wydał polecenie podwładnym organom przystąpienia do niezwłocznego przymusowego ściągania opłat od właścicieli samochodów prywatnych, tak osobowych jakoteż ciężarowych, należnych za drugi kwartał bieżącego okresu budżetowego, których termin płatności upłynął w dniu 1 lipca b. r.

Uroczyste zakończenie kolonij letnich w Supraślu

Jak już wczoraj donosiliśmy, w dniu 24 b. m. odbyło się uroczyste zakończenie kolonij letnich w Supraślu, prowadzonych przez T-wo „Przystań”. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością: p. Starosta Michałowski, członkowie Zarządu Oddziału Miejskiego T-wa „Przystań” w osobach: p. Dyr. Kościński—Zbirohowski, p. Ruszczyński i p. Francmana oraz członkowie T-wa”. O znaczeniu kolonij przemawiali: p. Starosta Michałowski oraz p. Dr. Lewitt,

przewodniczący Sekcji Kolonij Letnich. Jako dowód realny korzyści, osiąganych z kolonij, p. Dr. Lewitt przytoczył przyrost wagi dzieci, przebywających na kolonjach letnich. Na zakończenie uroczystości rozdano dzieciom cukierki, ofiarowane przez Prezesa T-wa „Przystań”, p. Wice-Wojewodę Cz. Zawistowskiego. Dzieci rozjadły się z kolonij do swych domów w dniu 26 b. m.

Posiedzenie Rady Związku Międzykomunalnego

W dniu wczorajszym w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego pod przewodnictwem naczelnika Wydziału Zdrowia, dra Bredowicza odbyło się posiedzenie Rady Związku Międzykomunalnego dla założenia i utrzymania Wojewódzkiego Zakładu Psychiatrycznego w Choroszczu.

Na zebraniu tem Zarząd złożył sprawozdanie rachunkowe oraz z rocznej działalności, a następnie został rozpatrzone i zatwierdzone budżet na rok 1931/32. Prócz powyższych spraw zebranie ustaliło sposób spłaty zaciągniętych długów.

Prócz tego Urząd Wojewódzki polecił przystąpić do egzekucji zaliczek, jaką właściciele taksówek, autobusów i samochodów ciężarowych byli obowiązani wpłacić w terminie do dnia 15 b. m. Równocześnie Ministerstwo Robót Publicznych wyjaśniło, że do czasu wydania nowego rozporządzenia wykonawczego do ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym, normującego wymiar opłat od taksówek, autobusów i samochodów ciężarowych, właściciele tychże winni wpłacać dalsze zaliczki w wysokości 1/15 części rocznego wymiaru w terminie do 15 każdego miesiąca, poczynając od dnia 15 września. Do tego czasu winne być wpłacone zaliczki w wysokości od 1/12 części rocznego wymiaru.

Dr. M. KANEL
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe.
Przyjmuje od godz. 9 — 11 od 5 — 8
Kobiety od godz. 4 — 5 p. p.
ul. Sienkiewicza 37 (parter) tel. 5-95

Rewizja apteczek w autobusach

W m. c. u lutym r. b. misrodajne władze państwowe wydały zarządzenie, że do użytku w autobusach mogą być dopuszczone apteczki tylko Państwowego Czerwonego Krzyża oraz Warszawskiego Pogotowia Ratunkowego. Tymczasem okazało się, że zachodzą wypadki zaopatrywania autobusów w apteczki nieodpowiednie, podrobione na wzór apteczek P.C.K. i niekiedy bezprawnie zaopatrzone w godło Czerwonego Krzyża, zaś zawartość tych apteczek znajduje się w stanie brudnym i nieodpowiadającym przeznaczeniu.

Wobec takiego stanu rzeczy, Urząd Wojewódzki zarządził sprawdzanie apteczek autobusowych, a o faktach wykrycia apteczek podrobionych, polecił zawiadomić odnośnie zarządy P.C.K., które winnych będą pociągały do odpowiedzialności sądowej.

Dr. M. KANEL
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe.
Przyjmuje od godz. 9 — 11 od 5 — 8
Kobiety od godz. 4 — 5 p. p.
ul. Sienkiewicza 37 (parter) tel. 5-95

Ognisko Kolejowe daje przykład, w jaki sposób przyjść z pomocą na budowę pomnika

Zarząd Ogniska Kolejowego, pragnąc ułatwić swym członkom nabycie biletów loteryjnych na pomnik poległym żołnierzom 42 p. p., nabył większą ilość tych biletów, wpłacając od razu całą należność do Komitetu. Poszczególni członkowie Ogniska otrzymują bilety na spłaty, których raty

będą wynosić po 50 gr. miesięcznie. Tego rodzaju przyjęcie z pomocą Komitetowi nasuwa pytanie, czy inne instytucje nie mogłyby w sposób analogiczny tej sprawy rozważać. W każdym razie przykład Ogniska Kolejowego ze wszechmiar jest godnym naśladowania.

Rozbrykanych szoferów należy surowo karać

Katastrofa autobusowa wynikiem szybkiej jazdy

Ostatnio daje się zauważyć, że kierowcy samochodów osobowych i autobusów zbyt często „rozbrykali” i jeżdżą z

szybkością, nigdy dotąd niespotykaną, nie licząc się z bardzo łatwą możliwością spowodowania wypadków. Dowodem tego

jest onegdajsza katastrofa autobusowa, jaka miała miejsce o godzinie 8 wieczorem na ul. 11-go Listopada, w czasie której autobus miejski linii Nr. 1, jadąc zbyt szybko i nie mogąc się zatrzymać, przy mijaniu furmanki wywrócił się, powodując pokaleczenie 3 osób.

Władze bezpieczeństwa powinny nieco ostrzej zabrać się do „rozbrykanych” szoferów i ich kawalerskie jazdy radykalnie ukroczyć.

Kurs dla siostr pogotowia Sanitarnego

Zarząd Białostockiego Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w najbliższym czasie otwiera szesty z kolei kurs dla siostr pogotowia sanitarnego.

Kandydatki, pragnące uczęszczać na powyższy kurs, winny zgłaszać się do biura Zarządu przy ul. Warszawskiej Nr. 29 w godzinach urzędowych.

Stan bezrobocia na terenie m. Białegostoku

Ilość bezrobotnych w Białymstoku zarejestrowanych w P.U.P.P. na dzień 24 b. m. wynosi ogółem 2256 osób, z czego na poszczególne zawody wypada, jak następuje: szklarze—14, metalowcy—122,

włókniarze—669, budowlańcy—188, innych przemysłowców—353, robotnicy niewykwalifikowani—483, rolnicy—7, pracownicy umysłowi—420. Zasiłki pobierało 234 pracowników fizycznych i 148 umysłowych.

Usiłowanie znieważenia przodownika policji przez pijanych awanturników

Onegdaj podczas odwożenia pijanego osobnika do domu, został napaśnięty przodownik policji przez dwóch awanturników, którzy usiłowali go znieważać. Awanturnicy ci zostali zatrzymani i osadzeni w areszcie.

Sprawcami napadu są: Wasilewscy Alfred i Herman (Wiktorja 4). Za brutalny napad na przedstawiciela władzy będą oni odpowiadać przed sądem.

„KONSORCJUM”
SP. FIRM.
Biuro sprzedaży węgla i koks
KONCERNU „ROBUR”
oraz Grodzieckiego Towarzystwa.
Białystok, ul. Kilińskiego 9. tel. 11-42. Bocznicą własną.

A. BERNBLUM
Lekarz dentysta
POWRÓCIŁ
ul. Sienkiewicza Nr. 14, tel. Nr. 6-86

Sprawa teatralna

Kandydaty i kandydatki
Dowiadujemy się, iż Związek Artystów Scen Polskich w ostatniej chwili zdecydował się zgłosić swoją kandydaturę na objęcie teatru Objazdowego w Grodnie proponując na kierownika p. Jana Kochanowicza. — Objęcie teatru uzależnia jednak od uzyskania jeszcze 15 tys. gwarantowanej rocznej subwencji wojewódzkiej.

Panado z poważniejszych ofert zgłoszonych należy wymienić ofertę p. Jerzego Rygiery, syna znakomitego artysty p. p. Edmunda Rygiery, a byłego długoletniego dyrektora teatru Toruńskiego i Lwowskiego, obecnie artysty teatru Ateneum w Warszawie.

Pan Rygiery jest popularną jednostką w świecie aktorskim. Teatr ma zamiar prowadzić na zasadach kooperacji, co daje gwarancję przetrwania sezonu do końca. Drugą poważną ofertą jest podobna oferta, jak podaje Nowy Dziennik Kresowy z dn. 23 b. m., dziennikarza z Krakowa, długoletniego współpracownika Ilustrowanego Kurjera Krakowskiego — p. Flasińskiego.

Wobec powyższych ofert — oferta p. Krokowskiego z p. Opalińskim zupełnie straciła na aktualności. — Widzimy, że nawet ZASP, z ramienia którego p. Krokowski był kierownikiem i za reprezentanta i przedstawiciela którego siebie dątych klas zalicza, opamiętał się wreszcie i na kierownika ewentualnego teatru ZASP w Grodnie, proponuje p. Jana Kochanowicza.

Podobno złożył również ofertę p. Chmurkowskiego, małż. p. Fiszermana wraz z p. Stanisławem Dąbrowskim, reżyserem głównym teatru ZASP p. Krokowskiego.

Pan Dąbrowski bardzo się przychylił do upadku artystycznego teatru w Grodnie. Zachłanność na ciągłe wygrzywanie ról dla siebie odpowiedzialnych i nieodpowiednich wraz z p. Fiszermanem, znudziła już publiczność Grodzieńską.

Może para tych bezspornie zdolnych aktorów zechce w przyszłym sezonie uszczęśliwić inne miasto.

Lecznica akusteryjno - pinekologiczna
D-ra G. SZYLMAN
Przyjęcia rodziców oraz chorych dla stacjonarnego leczenia w ciągu całej doby. Sala porodowa i operacyjna. Pokoje oddzielne wspólne. Elektryczność — termo — światło — ciepła.
Białystok, ul. Legionowa 2.
(Rynek Kościuszki 3.) Telef. 8-66.
653-15

JAPANEKI PROSEK KATOL
radikalnie łączy muchy, komary, pchły, pluskwy, prusaki, mszyce na kwiatkach i wszelkie inne robactwo.
KATOL sprzedaje się w Aptekach i w Składach Aptecznych.
SKŁAD GŁÓWNY KATOLU „UNITAS” W. POZNAŃSKI
Białystok, ul. BRUKOWA 3, tel. 7-99.
573-10 Przedstawiciel Katolu: **H. WOJTKIEWICZ, WILHO, Kalwaryjska 21.**

Dr. J. WĄBEWKI
Choroby weneryczne, skórne moczopłciowe
Przyjmuje rano i od 4—8 w. w niedzielę i święta od 10—11 r.
ul. Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9-49 443-8

Dziś premiera **APOLLO** Początek 6.30, 8.20, 10.20
Dźwiękowy film najnowszej produkcji wytwórni Metro Goldwyn Mayer
„KSIĘŻYC W MONTANIE”
Piękny dramat miłosny — Cudowne pieśni.
Joan GRAWFORD, Ricardo CORTEZ i Karol DANE (Silm)
Ponadto: wesola komedia w 2 aktach

Dziś premiera **„MODERN”** Początek 7, 8.45, 10.20
Ceny od 1 zł.
Przebojowy dźwiękowiec wytwórni „U F A”
POKUSY EUROPY
Nasz rodak **IGO SYM** Wzruszający dramat miłosny Kusielska **LILIAN HARVEY**
W ROLACH GŁÓWNYCH

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon 2-78 Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21 Telefony Redakcji dzienne — 10-06, nocny — 2-73, Rękopisów redakcja nie zwraca.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową | 4 zł
CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr. za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1 zł za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niższe.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Układ ogłoszeń przed tekstem 5° lamowy, za tekstem 10° lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Konto P. K. O.
Nr. 68425.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425

Redakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73.

Wydawca: Tow. Wydawnicze

Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc. w Białymstoku S-go Rocha 3

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Farański